Animal Coeleste

En kerubteologi

av

Lars Larsen

2018

"Älska guds skapelse på jorden, både i det hela och i varje litet sandkorn. Varje litet löv, varje Guds ljusstråle skall ni älska. Älska djuren, älska växterna, älska varje ting. Om du älskar varje ting kommer du att bli varse Guds hemlighet i tingen. Har du en gång blivit varse den, kommer du att ständigt och outtröttligt söka lära känna den, mer och mer för varje dag. Och då kommer du till slut att älska hela världen med en total och världsomfattande kärlek. Älska djuren: dem har Gud skänkt en begynnelse till tanke och en ren och oförstörd glädje. Stör inte den glädjen, plåga dem icke, beröva dem icke deras glädje, sätt er inte upp mot Guds tanke. Människa, förhäv dig icke mot djuren: de är syndfria; men du i din storhet fördärvar jorden och bringar den till förstörelse och förruttnelse och lämnar ditt variga spår efter dig – o, ve och skam över oss, nästan alla! …"

(Fjodor Dostojevski i "Bröderna Karamazov" 1880)

Innehåll

Förord

Jag har sysslat mycket med djurteologi genom åren, mitt viktigaste bidrag till den har varit ”Djurisk teologi. Paradisets återkomst” som jag gav ut 2010 på Titel förlag. Där lade jag fram min nya ekoteologi ”djurismen”. Sedan har den sekulariserats, då jag lämnat religionen. Men kärnan i djurismen har hållit även detta. I maj i år blev jag återigen mer religiös, och upptäckte begreppet ”Animal Coeleste” (”det himmelska djuret”) på nytt, och kom på att detta begrepp på något sätt måste gå tillbaka på kerubteologin i Bibeln. Min djurism fördjupades teologiskt genom detta, och resultatet av denna fördjupning står att finna i denna bok, som består av redigerade blogginlägg från 2017 och 2018 på min blogg ”För Naturens skull”, på www.universalist.blogg.se.

Måtte denna lilla skrift få befrukta djurteologin, och väcka många kristna till solidaritet med djuren och djuret inom sig.

Lars Larsen, Stockholm 2.8.2018

1. Inledning:

Keruberna

Av N.P.Wetterlund

(ur Andens lag, band 1, 1910-1912)

Därefter såg jag, och se: en dörr var upplåten i himmelen, och den första rösten, som jag hörde då det var likasom en trumpet talade med mig, sade: »Stig hit upp, så skall jag visa dig, vad som skall ske efter detta.»

Strax försattes jag i anden, och se, en tron var uppställd i himmelen, och på denna tron var en, som satt. Och den, som satt, hade ett utseende likt jaspis och sardion, och en båge var runt omkring tronen med utseende likt smaragd. Och runt omkring tronen voro tjugofyra troner, och på dessa troner sutto tjugufyra äldste i vita kläder, och på deras huvud voro gyllene kronor.

Och av tronen utgingo ljungeldar och röster och tordön; och inför tronen brunno sju eldslampor, som äro de sju Guds andar; och framför tronen var likasom ett hav, spegelklart likt en kristall. Och mitt i tronen och runt omkring tronen voro fyra livsväsen, fulla med ögon fram och bak; det första livsväsendet var likt ett lejon, och det andra livsväsendet var likt en ungtjur, och det tredje livsväsendet hade ett anlete som en människas, och det fjärde livsväsendet var likt en flygande örn. Och de hade, vart och ett av dem, dessa fyra livsväsen, sex vingar, och de voro fulla med ögon runt

omkring och innantill, och de sade utan uppehåll dag och natt: »Helig, helig, helig är Herren Gud, den Allsvåldige, som är, som var och som komma skall.»

Och när dessa livsväsen gåvo pris, ära och tack åt den, som satt på tronen, honom som lever i evigheternas evigheter, så föllo de tjugufyra äldste ned inför honom, som satt på tronen, och tillbådo den, som lever i evigheternas evigheter, och kastade sina kronor inför tronen, sägande: »Du, vår Herre och Gud, är värdig att taga emot härligheten och äran och makten: ty du haver skapat allt, och för din viljas skull är det till och vart skapat.»* (Upp 4)

Johannes såg alltså »fyra livsväsen». Och på dem lägges, som vi se, den största vikten närmast honom, som sitter på tronen.

Och dessa livsväsen liknade lejon, tjur, människa och örn. De omtalas ock på andra ställen i skriften. Och de benämnas vanligen keruber. — Låtom oss betrakta dem från följande synpunkter, som vi kalla sex delar:

Kerubernas utseende och allmänna betydelse

Det gamla testamentet förutsattes överallt i det nya testamentet. I det förra har det senare sina rötter. Detta gäller även profetian. Uppenbarelseboken växer upp ur »profeterna». Hon kan icke förstås utan dem. — Vi uppsöka alltså rotprofetian till vår text. Hon står i Hesekiels första och tionde kapitel.

I det första kapitlet omtalas den stora och härliga synen vid floden Kebar. Denna syn är den mest omfattande och lärorikaste uppenbarelsen i hela det gamla testamentet. Och vår mening är icke att giva någon uttömmande förklaring över densamma. Ty hennes djup, höjd och vidd äro oändliga. Vi kunna blott göra några små antydningar här och där till praktisk användning i livet. Hon innehåller nämligen för oss tillgängliga sanningar av djupt och mäktigt allvar. Och vi tro, att de böra mer allmänt beaktas, än vad som är förhållandet.

Profeten såg en stormvind komma från norr, ett stort moln med eld. Och ett sken omgav det.

Och mitt i elden syntes fyra livsväsen. Och de liknade människor (Hes 1:5). Vart och ett hade fyra ansikten, nämligen ett människoansikte framtill, ett lejonansikte på den högra sidan och ett tjuransikte på den vänstra sidan samt ett örnansikte baktill.

Och vart och ett hade vingar och människohänder under dem och var fullsatt av ögon överallt (Hes 10:12). Och »dånet av deras vingar var såsom dånet av stora vatten, såsom den Allsmäktiges röst; ja, det var ett väldigt dån, likt dånet från en härskara» (Hes 1:24).

Och de hade fötter, som liknade kalvfötter. Och vid sidan av dem hade de var sitt hjul (1:15; 10:9). Och hjulen syntes vara av krysolit. Och deras lötar voro höga och fruktansvärda (1:18).

Och alla fyra livsväsendena liknade eldsglöd och brunno som bloss (1:13).

I det tionde kapitlet kallas de keruber. Och där sammanfattas de ock till ett enda livsväsen under namn av Keruben (10:2, 4; jfr 9:3). Ty i verkligheten äro de blott ett livsväsen. Att det synes som fyra, beror på dess blixtsnabba rörelser åt alla fyra sidorna, och av mänsklig brist på totalblick under ofullkomligheten (1 Kor. 13:9).

* Vi begagna mestadels professor O.F. Myrbergs översättning

Och över keruberna var ett himlafäste, likt en härlig kristall, utspänt på deras huvuden (1:22). Och ovanpå fästet stod en tron. Och på tronen satt en, som liknade en människa. Det var Herren Gud, den Allsmäktige, som är, som var och som kommer, det är den Evige. — Och som bågen i skyn, då det regnar, så såg skenet ut däromkring (1:28).

Och när Hesekiel hade sett denna majestätiska syn, föll han till jorden såsom död. Men en himmelsk röst reste honom upp (2:2). — Han hade skådat Herrens härlighet (1:28).

———————

Vad betyda nu keruberna? De betyda skapelsen. Det säger oss vår text. Ty den handlar om Skaparen och det skapade. Det se vi av den sista versen, som är skapelsens lovsång till honom, som sitter på tronen.

Men de beteckna skapelsen med undantag av den orenhet och oordning, som hon fått genom synden. Ty keruberna äro fulla av heligt liv, så att de brinna som bloss, och säga dag och natt ett trefalt helig (jfr Jes 6:1–3). De äro alltså ett troget uttryck för Herrens härlighet.

Keruberna äro en bild av skapelsen på varje punkt i tiden, nämligen en bild av henne sådan hon bör vara, men icke är.

I Hesekiels syn tronar Gud över henne, och hon står i rätt förhållande till honom under tronen. Så borde det vara just då, på Hesekiels tid. Men så var det icke. Därav virvelelden med utfarande ljungeldar (1:13), bilder av Guds vrede. Och därför uppfordrades profeten till straffpredikningar över Israel och hednafolken (kap. 2–22).

Och även i Johannes' syn sitter Gud på sin tron, och skapelsen tillbeder honom. Så borde det vara just då, på Johannes tid. Men så var det icke. Därav »ljungeldar, röster och tordön» från tronen (Upp 4:5), vilka taga sig gestalter i de domar över världen, som framställas i det följande av Uppenbarelseboken, och som utmynna i Guds vredes sju yttersta plågor.

Keruberna äro alltså skapelsens himmelska urbild och modell, efter vilken hon måste omgestaltas, om åskorna över henne skola tystna.

Och synen hos Johannes står alltjämt kvar under alla hans syner i denna bok, alltjämt visande världen, hurudan hon bör vara och måste bliva. Först i nya himlar och en ny jord har kerubbilden fått ut sin rätt. Och då inga åskor och oväder mer. Allt är i evig härlighet underlagt honom, som sitter på tronen.

Då Adam förlorade sin kerubhärlighet, utdrevs han ur paradiset. Och keruberna ställdes vid dess port. Och där stå de ännu såsom en omutlig påminnelse för alla Adamiter, att vägen dit in går blott genom keruben. Och de stå där såsom väktare, utrustade med den »kringvirvlande elden» och blixtarnas huggande svärd för att bevaka vägen till livets träd. Det är, de tillåta icke skapelsen att föreviga sig i sin fallna gestalt, utan de hålla henne under förgängelse, upplösning och död. — Det är din kerub, o människa, din himmelska urbild under Guds tron, som grusar din rövade härlighet och aldrig tillstädjer, att du gör dig ett paradis utanför paradiset. Det är han, som kringvirvlar dig med domseld, så att det »går runt», och du vet icke huru eller vad; han som med blixtarnas svärd sönderhugger även din tro och upplöser den i lidandets eld, att slagget må rinna bort och du bliva honom lik. Vägen till livets träd, vilket är Kristus, den uppståndne, går blott genom korset, som är kerubsvärdets korshugg, det där dödar den utdrivne Adam, överkorsar honom såsom oduglig för paradiset. Försök aldrig att på sidovägar komma till livets träd. De ända alla i förgängelsen. Ty väktarna vaka med draget svärd. Och då du anar det minst, då blixtrar det.

Har då vår syndiga värld helt och hållet förlorat sin kerubgestalt? Ingalunda. Keruberna finnas överallt, så långt hon motsvarar Guds vilja. Vi ha dem först och främst i skapelsens eviga grundväsen. Keruben bor i varje människa, i varje djur och växt och i hela den s.k. livlösa naturen. Ty allt skapat har ett oförgängligt grundväsen. Så har människan en oförlorbar gudsbild i sig. Den trotsar all synd och död. Den sitter där evigt, även i de eviga kvalen. Ty människan är och förblir människa. — Och så allt skapat. Det kan undergå förändringar och förvandlingar, men tillintetgöras kan det icke. Ej ens det minsta sandkorn kan berövas sin evighet. Allt skapat lever och suckar under förgängelsen, men går en evig oförgänglighet tillmötes (Rom 8:18–25). Allt har det eviga kerubväsendet i sig; allt begär att få glöda i evig härlighet.

Men keruben finnes icke blott i grundväsendet utan även i dettas beskaffenhet, så långt det motsvarar Guds vilja. Allt gott är keruben hos både hedning, jude och kristen. Så långt levande sanning räcker i hjärta och gärning, så långt räcker keruben. Och evangelii uppgift är att återställa honom i hjärtehelighet, så att han inifrån glöder ut i fullkomlig helighet. Därför kallas de kristna för »Herrens heliga». De äro keruben.

Människa, respekt för allt skapat, ty i allt bor den Allsmäktige, och han förer dess sak! Finkänslighet mot allt skapat, allt känner och lider och vill glädjas med dig! Vördnad för allt skapat, ty allt lever och skall leva evigt; på allt har den Evige tryckt sin prägel; allt bär evighetens majestät i sig! Och allt ropar till dig: »Brinn av helighet och rättfärdighet, att vi må brinna tillsammans i evig härlighet!»

Fortsättning av Lars Larsen:

2. Allmän djurteologi

Vad skiljer människan från de icke-mänskliga djuren? Demoniseringen av vilddjuren i civilisationens historia.

Djurismen menar att människan är ett djur, och bör således leva i harmoni med sin djurnatur, vilket vi inte gör nu. Det är lätt att tro att detta innebär att vi ska släppa alla våra hämningar, och stjäla, trakassera och slåss utan spärrar. Men är djur sådana? Jag misstänker att vi här demoniserar djuren för att försvara vår alienation från vår djuriska natur, från det naturliga. Är det verkligen så att djuren inte har några spärrar och hämningar, medan människan kan tygla sig själv? Är det detta som utmärker skillnaden mellan människa och djur? Jag tror inte det. Djuren socialiseras också in i sociala koder och regler, som de delar med de andra inom sin djurart. Ja, en del av detta sitter rentav i generna. Djur äter t.ex. sällan medlemmar av sin egen djurart, likaså dödar dem sällan. Det är p.g.a. deras inbördes regler. Djur underordnar sig under andra, precis som människan, djur har hierarkier precis som människan (vilket inte innebär att jag försvarar hierarkier). Hundarna i civilisationen är exempel på djurs förmåga att socialiseras in i sociala regler. Hundar biter sällan sina hussar och mattar, och även sällan främlingar.

På samma sätt som djur har regler, kan man finna tygellöshet hos människor, brottslighet och korruption utan like. Människan verkar här vara kapabel till större tygellöshet än djuren, som är rätt moraliska i jämförelse.

Men varför förknippar vi tygellöshet, hämningslöshet, låghet och perversion med det djuriska? Kanske, förutom det jag redan nämnt, finner man en förklaring till detta i att man i många gamla bibelöversättningar kallar Antikrist för "vilddjuret" *, "dyret" ("djuret" på norska), och "the beast" (kan betyda "djuret" på engelska). Detta där det grekiska ordet "therion" (1) i grundtexten snarare här innebär ett odjur, ett monster (i Bibel 2000 används ordet "odjur", vilket även passar bättre som beskrivning av den varelse som kom upp ur havet i Uppenbarelseboken 13). Är inte ett odjur snarare ett icke-djur, ett perverterat djur som mist sin urnatur, sin sanna djurnatur? Ungefär som människan? Jag skulle säga att det är människan som blivit en Antikrist, inte de ickemänskliga djuren. Att koppla det antikristliga till det djurlika och djuriska, leder till en demonisering av djuren. Djuren är värda en upprättelse från den smutskastning av dem som den kristna kyrkan har sysslat med. Teologerna borde uppmärksamma detta. Och sätta sig in i etologin, läran om ickemänskliga djurs beteenden.

Skillnaden mellan människa och ickemänskligt djur är nog inte så mycket en fråga om skillnader i tygellöshet, som en skillnad i det jag skulle kalla "matematisk intelligens". Jag skulle inte säga att människan är mer intelligent än djuren (snarare dummare, med tanke på vad hen gör med miljön), utan att människan överutvecklat en viss sorts intelligens, den matematiska, som gjort henom kall och beräknande, ja naturens herre och tyrann. Detta är inte särskilt intelligent, än mindre vist, att förvandla den levande, vilda naturen till siffror på en skärm, så att man kan bygga ut sitt planetära imperium över allt som lever, kontrollera och exploatera och manipulera allt på planeten (2). Jag skulle alltså även säga att djuren verkar vara mer intelligenta än människan, om man ser till helheten, och inte bara till en enda aspekt av intelligensen, den matematiska, den som undergått en cancerlik transformation hos människan. Djuren har överutvecklat andra sorters intelligenser långt över vad människan är kapabel till (hur hittar flyttfåglarna från Sverige till Afrika?), och som ofta är smartare utifrån ekologiska perspektiv än vad den matematiska intelligensen är.

Att ha blandat in skogens vilda djur i vår kulturs mytiska föreställningar om Antikrist, har varit ett ödesdigert misstag, som kanske till del står bakom den västerländska civilisationens alienation från det naturliga. Det har kostat otaliga vilddjur livet, särskilt rovdjur, ja kanske har det delvis rättfärdigat vår tämjning och domesticering av djuren och alla vilda urfolk vi påträffat, vårt projekt att demonisera och tämja allt som är vilt. Vi får nu smaka på vår egen medicin, när Moder Jord själv börjar vända sig mot oss.

Djurismen är ett uppror mot denna demonisering av vilddjuren, och ett försök att återta rätten till vår djurlikhet, vår enhet med naturen och djuren.

* Satan har också ofta avbildats som hälften människa, hälften getabock.

(1) Ordet "therion" kan betyda både vilddjur och odjur, men av sammanhanget bör det vara uppenbart att det är ett odjur som åsyftas, särskilt med tanke på hur odjuret som steg upp från havet i Uppenbarelseboken 13 såg ut: "Det hade tio horn och sju huvuden och på sina horn tio kronor och på sina huvuden hädiska namn. Odjuret jag såg liknade en leopard, och dess fötter var som en björns och dess gap som gapet på ett lejon."(Upp 13:1-2). Om inte det här är ett odjur, vet jag inte vad det ordet betyder. Det här inlägget är belysande (om man bortser från det där om Obama). Djuret i Upp. 13 är en mytologisk ond djurvarelse, ett

monster. De gammaltestamentliga profeterna Jesaja, Daniel (se Dan.7:3) och Ezekiel använde sig också av mytologiska havsmonster i sina profetior (och använde sig också av en term på hebreiska som motsvarar "therion") , och Uppenbarelsebokens odjur är ett inlägg i denna tradition. Det sjuhövdade monstret i Uppenbarelseboken tillhör traditionen av drakar (som Leviathan), havsmonster (som Leviathan och Hydra) och demoner, inte skogens djur. Ordet "therion" liknar lite på engelskans "beast", som kan betyda både vilddjur och odjur.

(2) Jesus kom till jorden för att tjäna, inte härska, se Matteusevangeliet 20:25-28: "Men Jesus kallade till sig dem och sade: ”Ni vet att härskarna är herrar över sina folk och att furstarna har makten över folken. Men så är det inte hos er. Den som vill vara stor bland er skall vara de andras tjänare, och den som vill vara den förste bland er skall vara de andras slav. Inte heller Människosonen har kommit för att bli tjänad, utan för att tjäna och ge sitt liv till lösen för många.” Därav min böjelse för att kalla människan en Antikrist, för det hon sysslar med på planeten, att härska över allt liv, är just motsatsen till Jesus´ liv.

2017-11-13 @ 15:45:00 Permalink Djuren Kommentarer (1) Trackbacks ()

Om att vara civiliserad på djurens sätt

Att vara "civiliserad" är för många ett positivt laddat ord. Det är mest för anarkoprimitivisterna som det är negativt, p.g.a. allt det negativa de förknippar med civilisationen, som klasskillnader, kolonialism, masskrig och miljöförstörelse. Men om vi använder det i dess positiva bemärkelse, som ett uttryck för att vara disciplinerad, hövisk, finkänslig, tolerant, bildad och förfinad, då är den vilda naturen mer civiliserad än civilisationen. Åtminstone vad gäller disciplinerad asketism och respekten för miljön, ja det enkla tyglade livet, med en förfinad känsla för kvalitet och "hjärtats bildning" *. Och hur förfinade är inte träden och blommorna! Jämför dessa med civilisationens larmande maskiner och bilar, och avgör vem som är mer civiliserad. Trots civilisationens överdrivna regelrytteri finns det en tygellöshet och ett kaos i den som kan få en att baxna. Hur ociviliserad är inte den s.k. "fria marknaden", konsumtionshysterin? Där har man släppt alla hämningar och frossar ohämmat i köttets lustar, i omoral. Här kan man lyssna till religiösa asketer och eremiter, som liknar långt mer på de vilda djuren än på den rika överklasskvinnan/mannen som promenerar i shoppingcentret, ja delar med de vilda djuren det som är all "civiliserings" kärna; att tygla sina lustar så att man inte förstör för sina fattiga bröder/systrar eller för barnbarnen. De vilda djuren, träden och blommorna är experter särskilt när det kommer till en sak: att hushålla med resurserna, att spara, särskilt på vintern, så att de och deras barn överlever vintern. De kan äta mycket när det är läge för det, men bara för att ha något att ta av under vintermånaderna, då de är mästare i asketism. Detta ser du inte hos överklassen. Där är det kortsynt frosseri på prylar och lyx som gäller, utan hänsyn till kommande svåra tider, livet efter Kollapsen, d.v.s. "vintern" för civilisationen, som kommer om kanske några decennier.

Asketism är all "civiliserings" kärna, eftersom den gör oss hänsynsfulla mot andra, mot djur och natur (1). Den är den stora "visdomen", och tillhör all andlighets kärna genom historien, all sann bildning har känt till den, och munkar och nunnor och mysterieskolor har lärt ut den i alla tider. Den var vårt vackraste helgon, Franciskus av Assisis (1181-1226) älsklingsämne, han som gifte sig med "Fru Fattigdom". Den sitter i våra religiösa myter, i Mose och Jesus, i Johannes Döparen och Paulus, i Diogenes och Herakleitos, i Buddha och Lao Tse. För dem var det ohämmade följandet av köttets lustar en dödssynd, och de skulle vända sig i sina gravar om de fick höra om vår tids fria marknad och konsumtionskultur på naturens och tredje världens bekostnad. Den ekologiska visdom som vi hittar idag i

miljörörelsen bottnar kanske ytterst i de religiösa asketernas moralism, deras krav på att träna sig i kärlek, hänsyn och disciplin för våra medvarelsers bästa. Och kanske dessa asketer och eremiter hade tagit efter djuren? De vistades i alla fall i långa tider i ödemarker, ungefär som en av vår tids asketer, Andris Fågelviskare Hansen, som levt så länge bland de vilda djuren i skogen att han kan härma 120 fåglar. Andris är hemlös och har varit som en eremit i många år i sin tidiga ungdom, och kan ge oss lite inblick i vad eremiter i äldre tider kan ha sysslat med i ödemarken; att läsa i "Naturens Bok", som de ibland kallade det. Där såg de Guds finger, där lärde de sig hans subtila språk, hans fina väsen, i blommorna, i vargarna, i rådjuren. Eremiten Serafim av Sarov (1754-1833) i Ryssland lär ha matat björnar i sitt lilla hermitage i skogen, delat med björnar sin ringa kost som han fick av människor i civilisationen, ja vänslats med dem. Man kan undra om inte Serafim även kände ett visst släktskap med björnen, den lever nämligen större delen av sitt liv som eremit. Kanske han tolkade dess väsen som ett Guds Ord till honom? Jag tror det. Men vi i det rika väst har förlorat denna visdom, att läsa i Naturens Bok och se där Guds tilltal. Det "djuriska" blir istället något vi ser ner på, något lågt och nästan antikristligt,som jag skrev om i ett kapitel nyss. De vilda djuren är hedningar för oss, hedningar som ska tämjas och "civiliseras" som boskap och showföremål i djurparker. Vi ser inte att det i själva verket är vi som är de stora syndarna, och djuren som är rena som oskyldiga barn. Det är djuren som är de stora asketerna, inte vi. Det tänker jag på ibland när jag begrundar hur änder och rådjur ska klara nästa vinter. De är hjältar hela bunten!

Många tycker nog att djur är ljuvliga varelser, men när det kommer till frågan om vår egen djuriskhet, skäms vi över den, och betraktar den som något "lågt". Detta har tyvärr de religiösa asketerna bidragit till med sitt vanligt förekommande kroppsförakt (tänk på fakirernas självplågeri i Indien). Djuren saknar detta slags kroppsförakt totalt, de skäms över huvudtaget inte över sin kroppslighet, sin nakenhet, sex, bajsande, kissande och pruttande. Jag tror det är heligt för dem, på något sätt, något som de tycker gör dem levande. Vi rika i väst har övertagit den sjukliga asketismen, kroppsföraktet, men förkastat den sunda asketismen, sparsamheten, disciplinen och hänsynen till våra medvarelser. Tyvärr är det hela upp-och-ner. Vi ser det även i vårt språk. Vilken klang har ordet "djurisk" för gemene man? Det säger mycket (kolla bara vilka synonymer ordet har) Idag är det en värre synd att klia sig på pungen när andra ser, än att leva sparsamt, så att man har något att ge tiggaren i gathörnet. Så lågt har vi sjunkit. Att lyxa sig är den sanna "djuriskheten" om vi ska använda ordet i sin negativa klang, inte att klia sig på pungen eller prutta vid matbordet. Ja, jag borde inte säga så, ty det svärtar djurens rykte, något som de får stå ut med tillräckligt som det är nu. Låt oss istället rehabilitera ordet "djurisk" så att det får en lika ljuvlig klang som djuren är ljuvliga (betecknande för hur kristna kan uppfatta ordet "djurisk" är att en metodistpastor ansåg min bok "Djurisk teologi",Titel förlag 2010, för hädelse)

* Visst finns det grymhet och råhet hos djuren, men det är ofta inte sådan grymhet och råhet som människor har, dvs. övervåld, utan enbart våld för att överleva, för att jaga sin mat. Och visst är det även så hos djuren att man ibland inte tar hand om de svagaste, utan låter dem gå under, men människorna är mycket värre här.

(1) Asketismen är inte alls hård och obarmhärtig, som man kan tro, eftersom vi behöver jobba mindre desto mer asketiskt och enkelt vi lever.

2017-11-25 @ 14:47:00 Permalink Andris Fågelviskare Kommentarer (1) Trackbacks ()

Hierarkipyramiderna och "den trånga porten" till livet

Det finns två hierarkipyramider i det mänskliga samhället, en med toppen upp, och en med toppen ner. Den med toppen ner ligger under den med toppen upp, och de bådas bottnar möts i mitten. Från denna mitt och uppåt längs den övre pyramiden börjar folks beundran och solidaritet strömma uppåt mot de över en själv (undantag finns), högst upp i toppen är det en personlig Gud som solidariteten strömmar upp till (det finns en liten lucka som vetter upp mot Gud i toppen). Antingen är det den katolska Påven eller så är det USA:s president som står högst upp på toppen, med mest makt och status.

Från mitten och och neråt längs den nedre pyramiden (någonstans i arbetarklassens hierarkier) börjar ens beundran och solidaritet strömma neråt, mot de under en själv (undantag finns förstås). För dem längst nere (de är få, det är de fattigaste av de i bl.a. följande kategorier: skogstokiga eremiter, luffare, indiska sadhun, miljöaktivister, hippien, outsiders, anarkoprimitivister, djurrättsaktivister, hemlösa och sedan en och annan bydåre) är det djuren och naturen som gäller, i bästa fall. Dessa bildar för mänskligheten en trång port ut i det stora "allmänlivet", där de flesta varelser lever, och där det saknas tydliga hierarkipyramidstrukturer, istället är det ett intrikat och synbarligen kaotiskt nätverk där alla är sammankopplade på kors och tvärs och där det är svårt att avgöra vem som står över vem, och i vilken ordning (du kan inte göra en sådan här bild av allmänlivet). Nationer hittar du inte, ej heller kungar och presidenter över nationer, högst myrdrottningar i små myrstackar. Klassmotsättningar hittar du inte (därav svårigheten att göra hierarkipyramider), ej heller rika och fattiga. Så lever de flesta på denna planet, ja alla bakterier och insekter, och en räv som stryker genom stadens utkanter har säkert undrat, på sitt lilla lustiga sätt, i bilder, över vad den underliga outsidern människoarten sysslar med, avskuren som den är från resten av livets sätt att leva, utgörande en pytteliten minoritet, men en sjuk och cancerlik utväxt som resten av arterna lider under.

Som sagt är porten trång från hierarkipyramiderna ner ut i "allmänlivets" snudd på demokratiska jämlikhet, vägen går genom det som de i toppen ser som något lågt, förfallet, "djuriskt" (detta ords klang röjer de styrandes smutsiga fantasi), gudlöst, kaotiskt, dåraktigt och spöklikt. Porten går genom den allra fattigaste minoriteten på jorden, den nedersta bottnen i samhället, den hemlöse tiggaren på gatan, gatubarnen, galningen, bydåren, den "utvecklingsstörde", och genom slummen. Du kan aldrig komma dit ut genom andra öppningen, den som vetter uppåt, den går rakt ut i megalomanins, storhetsvansinnets kalla, virtuella värld, där ingen varelse från allmänlivet någonsin har satt eller kommer att sätta sin fot. Och porten är så trång att du inte kan hoppa över den romska tiggaren på din egen gata, och åka till Indien som missionär eller biståndsarbetare, du kommer aldrig ut genom porten den vägen, du kommer obönhörligt att bli en kolonialist i den förhatliga "civilisationens", ja den övre hierarkipyramidens tjänst, för att alienera de fattiga i Indien från allmänlivet, naturen. Nej, porten är trång, och inga förhandlingar hjälper, du kan vrida dig och bortförklara och lura dig själv hur mycket du vill, du når inte ut genom porten så. Porten in i "Det Nya Jerusalem", "Eden", Livets katedral och tempel, helgedomen dit vi alla en gång ska återvända.

2018-04-30 @ 13:01:00 Permalink Civilisationskritik Kommentarer (0) Trackbacks ()

3. Kerubteologi

"Animal coeleste" eller "Det himmelska djuret"

(avskrift av en handskriven minibok)

"Andre kirurgen: Djuriskt? det är helt annat; det har icke härmed att göra. Men äfven det djuriska, naturiska, hvarföre skulle det vara så gement? Det djuriska, som står under oss i de flesta fall, står dock öfver menniskan i ett, i synnerhet i en tid, då vi genom otaliga stridigheter äro oense inom oss sjelfve. Det djuriska sättet att vara, instinktlifvet, visar den harmoniskt intagande bilden af en hög enighet med sig sjelf. Ni har väl hört Mystikernas tanke om animal coeleste? Menniskans sträfvande, påstår man, skall verkligen vara att till slut blifva natur igen, att blifva liksom ett djur. "

(Carl Jonas Love Almqvist i romanen "Drottningens juvelsmycke" 1834, s. 53 i en upplaga från 2002. Denna bok lästes i skolor i Sverige fram tills 60-talet.)

2018-05-16 @ 11:59:00 Permalink Animal coeleste Kommentarer (0) Trackbacks ()

Se Eden i insekterna

När du lyfter på en stor sten, och ser alla underliga varelser som krälar där under i mörkret, ska du komma ihåg att de alla har samma ljuvliga väsen som hundarna (tänk mopsarna) och sparvarna. Alla djur och insekter och växter och stenar har samma paradisiska grundväsen, har jag sett.

2018-06-28 @ 13:06:00 Permalink Djuren Kommentarer (0) Trackbacks ()

Min mikrolivsfilosofi förebådad hos N.P. Wetterlund

"Keruben bor i hvarje människa, i hvarje djur och växt och i hela den s.k. liflösa naturen. Ty allt skapadt har ett oförgängligt grundväsen." (sid. 5 i "Andens lag till den harmageddoniska församlingen", 1915, av N.P.Wetterlund. Hela texten varfrån citaten är hämtat, kan läsas här, se första delen, "Kerubernas utseende och allmänna betydelse")

Min kommentar: Wetterlund var en av de första jag läste efter att jag omvände mig till Gud som 12-åring. Hans förkunnelse genomträngde de tidiga Smithsvännernas förkunnelse (Smiths Vänner är min moderförsamling), och artiklar av honom förekom rikligt i deras tidskrift "Skjulte Skatte" på 1930-talet. Även deras nuvarande ledare Kåre Smith har tagit djupa intryck av Wetterlund, dennes ande lever ännu bland Smithsvännerna.

Jag har tidigare på bloggen talat om kerubdjuret i oss, som vi alla har, och även om "Animal Coeleste", det himmelska djuret, som Carl Jonas Love Almqvist talade om, vår inre rena, oskyldiga, paradisiska djurnatur. Jag tror faktiskt att den nyplatonska, mystika föreställningen om Animal Coeleste måste ha en av sina källor i kerubteologin, ty keruben var en ängel som var en blandning av djur och människa, en djurisk ängel, precis

som Animal Coeleste var. Det var också keruber som vaktade ingången till Edens lustgård och hindrade Adam att äta av livets träd efter att han drivits ut från lustgården. Wetterlund tolkar det som att porten till paradiset enbart går genom vår inre kerub, genom att bli kerubiska igen, och den vaktar så att vi inte kan göra oss ett paradis utanför paradiset, och att skapelsen inte kan föreviga sig i sitt fallna tillstånd (vaktar de att inte Ray Kurzweils eviga teknoparadis ska kunna fullföljas?). Ja, keruben förekommer en hel del i den judiska mytologin, de var även avbildade på förbundsarkens lock, två keruber i guld som stod på locket, och Jahve tänktes trona mellan och ovanför deras vingar. De har således en helt central ställning. I det Nya Testamentet förekommer de i Uppenbarelsebokens fjärde kapitel, och min djurism föddes mycket genom en allegorisk tolkning av detta kapitel, vars hemliga, djuriska innehåll avslöjades för mig i fängelset i Serbien i början av 2010, då jag översatte Uppenbarelseboken i djurisk anda.

Wetterlund har nog varit den yttersta källan till min kerubteologi, eftersom jag hade med en text om keruberna som fanns i Wetterlunds "Andens lag" i det första numret av min tidskrift "Sela" 2007. Det var den första texten i detta Wetterlunds jätteverk på över 1200 sidor. Ja, jag undrar om inte min djurism också har hämtat mycket inspiration från denna text, som är en av de vackraste och djupsinnigaste jag någonsin läst inom religiös litteratur. Den är även den viktigaste i Andens lag-boken, som allt annat i boken bygger på.

Att varje atom har en kerub i sig, en djurisk, vild ängel från Edens lustgård, som en älva eller ett troll, ja det är så vackra tankar att man undra om det är för gott att vara sant. Särskilt om dessa keruber blir allt mer paradisiska desto mindre de är, ungefär som människan är mer paradisisk desto mindre hon är (tänk på fostret i mammas mage och spädbarnet).

Men Wetterlund är inte ensam om detta vackra tänkande om atomen, utan man finner den också hos många andra mystiker och gamla och nya teosofer, ja hos många New Age-mystiker, såsom hos den danske mystikern Martinus Thomsen (1890-1981), i "Martinus kosmologi", där atomerna är levande varelser, gudomliga, och där atomkärnan är som en sol med elektronerna som planeter kretsande kring den. Antagligen finns något sådant också i New Age-fysiken, men jag är inte säker (kanske hos Fritjof Capra?)

Besök gärna Wetterlunds skriftkommittés hemsida, som ger ut Wetterlund i nytryck. Där finns många pärlor. Där kan man läsa hela "Andens lag" på nätet, här.

Wetterlund är bättre än det mesta av kristen litteratur som ges ut idag, och är med och punkterar myten om framsteget inom den kristna kyrkan. Han är även mycket poetisk (full av underfundiga språkliga nybildningar) och kärv, saltad och sträng på ett befriande sätt.

2018-07-20 @ 14:22:00 Permalink Animal coeleste Kommentarer (0) Trackbacks ()

Nådastolen

(Uppenbarelsebokens femte och sjätte kapitel)

Djupt i tillvarons hjärta,
välvd över sagans och mytens ljus:
kristallhavets rena, bjärta
färger och vind av serafvingars sus.
Fyra Djur över det ses trona,
- keruber - och en är av Adamskt snitt,
som har låtit ett blod sig försona,

ett blod av ett Lamm så rent och vitt,
i kristallhavstronens mitt.

Ur det Lammet det ljuder en hänryckningssång,
kristallklart som havet självt.
Profeter sökt tyda det mången gång
då de bortom sig själv har välvt.
Och tonerna helar själv djupaste sår
ja ock i självmördares bröst,
om det eviga Eden de tonerna spår
och de sjungs med sagolik röst.

2018-07-30 @ 14:14:00 Permalink Andevärlden Kommentarer (0) Trackbacks ()

Kerubteologi

"Ty evangelium är det ljuvliga budskapet att jag af nåd återfår min förlorade kerubställning..."

(N.P.Wetterlund i Andens lag från 1910-1912, s. 49)

Detta är kärnan i min nya filosofi "djurismen". Keruben är nämligen en "Animal Coeleste", ett himmelskt djur. Wikipedia skriver att keruberna "beskrivs som en blandning mellan djur- och människogestalt". Detta öppnar sagolika perspektiv på Bibeln och kristendomen. Ja, plötsligt får dessa ett sagolikt skimmer över sig, ty keruben är helt central i Bibeln. Jag har skrivit om detta tidigare, här. Plötsligt har älvor och troll och naturväsen en plats i Bibeln och kristendomen. Ja, naturen har plötsligt fått en skimrande plats i dem. Kerubteologin är klimaxet i Bibelns naturmystik. Och kristenheten är svältfödd på naturmystik, denna ljuvliga himmelska spekulation, som förenar himmel och jord och återför oss till våra rötter.

Underligt att finna så ljuvlig kerubteologi hos en kristen fundamentalist som N.P. Wetterlund. Men så finns också keruberna på många ställen i Bibeln, och som bibeltrogen kommer man inte förbi dem. De står där som tolkningsnycklar till att öppna ofattbara skattkammare i den bibliska mytologin. Ja, till att öppna tredje himlen, Eden.

Keruben är djurens urbild och arketyp, ur-djuret. Den är det goda i djuret, allt det himmelska i djuret, det som vi ser särskilt tydligt lysa fram i djurungar och hundvalpar. Ja vi ser det tydligt i varje hund. I de vilda rovdjuren ser vi det dunklare. Men det finns där klart ändå.

Keruben är också det förandligade djuret, djurets ande, gudsgnistan i djuret. Det som ska leva vidare efter döden, och ströva med änglarna i Edens lustgård. Rovdjursnaturen ryms inte med där, lika lite som denna finns i hundvalpar. Den är något yttre. I Eden skall djuret umgås med alla djur i vänskap, såsom Jesaja förutspådde i Bibeln (Jes. 11:6). Och den skall tala med människan och änglarna, på mystiskt vis. Den skall vara tam, men inte av tvång. Den skall vara ”vildtam”. Hundarna i civilisationen är förebilder på Edens djur, hundarna är förandligade djur, som utvecklat stort tålamod, stor mildhet och godmodighet (tänk på en mops eller en labrador), och som följer sina hussar och mattar även utan koppel, oftast. De är tjänare, inte för att människan står över dem, utan eftersom de är större än sina överordnade, ty den som ska vara störst, ska vara allas tjänare, sa Jesus (Matt. 20:26).

Den bibliska kerubteologin får oss att omvärdera vår syn på djuren, och kanske tvätta ordet ”djurisk”, ty även vi är djur och har keruben i oss. Att använda ordet ”djuriskt” som något smutsigt och lågt, är som att svära med

könsord, att smutsa ner både djuren och vår egen urnatur som djur. Och vi bör inte kalla Antikrist/Babylon för ”vilddjuret”, som många bibel-översättningar gör, utan ”odjuret” är ett mer passande ord för sammanhanget, som återger grundtextens mening bättre. Det förra ordet får oss att rättfärdiga att tämja, domesticera och hålla djur i fångenskap, men sådant är ohyggligt i Edens ljus, det är det sanna odjursbeteendet. I Eden finns inget tvång, och tamheten är vunnen av kärlen, inte av galler och koppel. Då blir det alltid en ”vildtamhet”, som med Franciskus av Assisis varg, som följde efter honom frivilligt, vart han än gick, tam av kärlek.

”Vildtamheten” är att tjäna – i frihet och av kärlek – det godas sak. Den är som skogsträdgården som låtits förvilda sig men ändå tjänar djur och människor. Den är som stadsduvan, gatuduvan, som vandrar bland människorna på gatan och gläder dem, i frihet (den skulle kunna vara på vackrare platser!). Vild, men tam.

”Vildtamheten” är kärlekens vildhet och frihetens tamhet. ”Jag vill låta kärleken växa i det vilda”, sjunger Eva Dahlgren i sången ”När en vild röd ros slår ut”. Och den största friheten ligger i kärleken till nästan, i att tjäna henne och det godas sak i frihet, frivillig, spontant, inte förlusta sig i sitt egos njutningslusta och bekvämlighet, vilket är rovdjursmentalitet mot de fattiga. De mest ”civiliserade”, de som ser mest ner på djuren och mest smutsar ner ordet ”djurisk”, är paradoxalt nog ofta de som har mest av det dåliga hos djuren, rovdjursmentaliteten, girigt revirtänk, aggressivitet och oansvarighet för de svagaste i flocken. Deras smutsiga fantasi får dem att projicera sin egen ruttenhet på djuren, en ruttenhet som är tusen gånger värre än den hos djuren, som egentligen är oskyldiga och rena och syndfria. De tycker djuren är dummare än dem. Sanningen är att de är tusen gånger dummare än djuren, som i alla fall inte förstör planeten och ej heller är i fiendskap med sin egen urnatur.

Wetterlund verkar i flera stycken ha låga tankar om vildheten och djuren. Men så var han också präst i Svenska Kyrkan. Men min kerubteologi är delvis hämtad från honom. Han såg keruben i djuret, trots allt.

2018-07-31 @ 16:01:00 Permalink Keruber och änglar Kommentarer (0) Trackbacks ()

Kerubteologi del 2: Om skapelsens krona och djurens syndfrihet

Som ni säkert har märkt redan, har jag en upp-och-nervänd hierarki när det gäller skapelsen; atomen är gudomens kärna, och ju längre borta man är från dess liv, desto längre borta är man från paradiset. Människan är längst borta. Hon är alltså skapelsens bottennapp och sorgebarn istället för skapelsens krona, det senare har kyrkan ofta genom historien hävdat att människan är. Att människan är skapelsens sorgebarn ser man ock i dag och i historien. T.o.m. urfolk kan vara grymma. Och människans stora "syndighet" kommer just av att hon skulle kunna göra så mycket gott, vara skapelsens vårdare och förvaltare, men är dess förstörare istället, ju mer desto mer hon avlägsnat sig från djuren.

Men blir hon fri civilisationen, och återvänder till paradiset, kan hon göra mera gott än kanske något enskilt djur kan. Hon kan gottgöra en del av mänsklighetens brott, sona det, hon blir en del av Lammet, det slaktade Lammet. Lammet är det rena paradiset i oss, atomen i sin renhet, i och genom oss, då vi blir ett med vår inre kerub. Människan har ett tillfälle att genom sin stora förmåga att göra gott, liksom åka hela vägen tillbaka till atomen och den yttersta kerublikheten, medan hon är människa, något vi kan se hos vissa helgon och martyrer. Når de fram hela vägen, delar de atomens ställning som skapelsens krona, de tilldelas "troner i himlen" ("de 24 äldste"), som är det yttersta tjänandet - att bära upp världen, såsom

atomen gör, vara med om det gudomliga skapandet, istället för att förstöra skapelsen. Om det finns människor som nått fram under sitt jordeliv, vet jag inte, men enligt kristen teologi nådde Jesus av Nasaret fram, och fick därför namnet Herre och Messias. Helgonen och martyrerna delar hans slaktade Lamm-natur, som Kristi brud, enligt samma teologi, och kan i viss bemärkelse sägas ha nått fram, åtminstone martyrhelgonen, som offrat mest, älskat mest, i bokstavlig likhet med den mytiske Kristus.

Djuren står närmare paradiset än oss, visserligen, men de har begränsningar som gör att de inte som enskilda individer kan göra lika mycket gott som en människa, däremot kan de det som arter, raser och gruppsjälar, något som nått sin klimax hos hundarna, som i tjänande och i att bära upp människorna och deras naturkontakt, har nått lika långt som helgonen och martyrerna, och hundarna delar följaktligen tronen med dem. Fåren (särskilt lammen) hade denna position på Jesu tid, som heliga djur, de hade nästlat sig in i och smugglat naturens ande in i civilisationen, och offrat sin frihet för människornas frälsning. Därför kallas Jesus "Guds Lamm", och därför offrade man mest får och lamm i Gamla Förbundet (Gamla Testamentet handlar om Gamla Förbundet), t.ex. i Tabernaklet och Templet i Jerusalem. Idag offrar vi främst hundar till fångenskap och väntan, genom den groteska hundavelindustrin. Men Naturen använder dessa brott till att frälsa oss, precis som en kompost använder allt som slängs i den till att producera näringsrik mull. Hundarna är försonare, frälsare, medlare mellan gud och människan, precis som fåren och lammen var det på Jesu tid. Det var ju herdar som först fick höra om Jesu födelse, medan de vallade får i vildmarken, enligt myten, inte utan orsak. Och Mose var herde, och fick sin kallelse att befria Israel, i vildmarken då han vallade får. David var också herde då han fick konungasmörjelsen av profeten Samuel. Mose och David är de viktigaste mytiska förebilderna för Kristus. Idag kanske Gud kallar genom hundarna, kallar folk som umgås mycket med hundar och har sett gudomen i dem. Så fick i alla fall jag min gudomliga kallelse genom att uppleva att jag var adopterad av hundar (jag hälsade ständigt på hundar på gatan, och fick denna känsla efter hand). Så föddes min filosofi "djurismen". Vi skulle idag kunna kalla Kristus för "Guds slaktade Hundvalp" *, eller "Guds fångna Hundvalp" i stället för "Guds slaktade Lamm", utan att det skulle vara hädelse, fast det är det förstås för dem som ser ner på hundar, och inte ser deras messianska kallelse som uppenbarare av Naturen, dvs. "Gud", bland människorna.

Vissa hundraser har utvecklat en sådan kristuslikhet, att det inte går att finna något dåligt hos dem. De har gjort detta som gruppsjälar. Djurens syndfrihet blir kristallklar hos dem, och avslöjar människans ruttenhet och onaturlighet, ja dömer den. Men inte alla djur är lika nära paradiset som de. Djur är ju ock rätt långt ifrån atomens paradis. Men ändå är de syndfria. Varför? Jo, helt enkelt därför att de inte kan vara annorlunda än de är, de har inte den frihet som vi människor har, de har inte händer att uträtta gott med, som vi människor har. Och de lever helt i sina instinkter och geners programmering, mycket mer än människan. De evolverar istället in i messianska uppgifter som arter, raser och gruppsjälar, men de kan inte annat än följa sin art, ras och gruppsjäl. Detta är deras trygghet, en del av deras paradisiskhet, ty gruppsjälen blir starkare ju närmare atomen man kommer. För sådana finns inte "syndafallets" möjlighet, de är trygga i sin gruppsjäl och i sin arts gudomlighet.

Att skaffa hund är som att offra Kristus en gång till; ett helt liv i fångenskap, relativ sysslolöshet och mycken väntan skapas, som dock är frälsande, ty hundarna "ber" för sina fångvaktare, på djurens underliga sätt, precis som Kristus enligt myten bad om förlåtelse för sina korsfästare. Och kärleken gör att de är lyckliga trots att de har tunga bördor att bära.

Hunden är en strålande kerub på nådastolen i det himmelska templet, och har ock del i det slaktade Lamm som fortfarande offras på det till världens försoning.

Ja, det finns många djurarter som har del i det slaktade Lammet - t.ex. burfåglar, kor, marsvin, grisar, minkar och pälsfarmsrävar (1). De är korsfästa, offrade, allihop, och de suckar och väntar på Guds barns uppenbarelse (Rom. 8:19,22). Den dag då deras messianska uppgift är fullbordad, och de har fått fångvaktarna och bödlarna, korsfästarna att se att de korsfäst Kristus på nytt, så att "alla människor ska se honom, ja också de som genomborrade honom. Alla folk ska gråta för hans skull." (Upp. 1:7). Och vägen dit går genom keruberna, genom det slaktade Lammet - urkeruben - i varje fånget och slaktat djur, ja varje sådan varelse. Det finns ingen annan väg. Den billiga nådens präster finns det gott om, men detta, billig nåd, känner inte kerubfrälsningen till. Vi måste ta ansvar för våra handlingar och för den skapelse vi förslavat och skändat, och uppstå till liv med Kristus och djuren, inte utan dem. Vi kommer aldrig att lyckas bygga ett paradis utanför paradiset, ty keruberna vaktar ingången till Edens lustgård med ljungande svärd (1. Mosebok 3:24), så att vi inte kan äta av Livets träd utanför vår egen inre kerub. Vi måste genom den, vi måste förvandlas och helgas i vårt inre, så att vi kastar av oss den gamle Adams Babylon-natur.

* Vi skulle kunna sjunga "Guds rena Hundvalp oskyldig" istället för "Guds rena Lamm oskyldig" (jag tänker på Psalm 143 i Svenska Kyrkans psalmbok, en mycket gammal och välkänd psalm).

(1) Men dessa har bara inte samma möjlighet att förmedla sin frälsande, messianska kärlek till oss, som hundarna har - och bland hundarna, hundvalparna, de ger mest bland hundarna.

2018-08-02 @ 15:06:00 Permalink Djurbefrielse Kommentarer (0) Trackbacks ()

Uppenbarelseboken kap. 4-5 är Bibelns centrum

Jag skulle vilja gå så långt som att säga att Uppenbarelseboken kapitel 4 och kapitel 5 är Bibelns centrum. Ingen annan stans i Bibeln beskrivs gudomens innersta, Guds tron, så noggrant och vackert. Och är inte Gud Bibelns centrum? Gud och Lammet?

Jag tror N.P.Wetterlund skulle hålla med mig, som inledde sitt jätteverk Andens lag med att förklara Uppenbarelsebokens fjärde kapitel.

Det finns väldiga djup i dessa texter, mycket naturmystik, och gammal judisk mystik, från både tabernakelmystik och merkabah-mystik. De är fulla av symboler och arketyper. Sagolika.

Intressant att notera är att ett slaktat Lamm står mitt i tronen, där "Gud" ansågs residera. Det slaktade lammet är urkeruben, gudomens innersta i alla varelser, det alla varelser från atomen till människan har gemensamt, och det säger något om att "Gud" inte är skild från sin skapelse, utan lider och känner med den, ja är en slaktad, korsfäst Gud, en lidande Gud, såsom Erling Eidem hävdade i boken "Den lidande Guden" (1922), och såsom Bertil Malmberg diktade:

Men är du maktlös, evigt ett med det
som irrar, jagar och som dör och dör
- och är det denna enhet vilken gör
din gudom och odödlighet;

och är du rösten genom regn och vind
och skrämda händers ängslan, när de smeka
ett älskat väsens alltför bleka
— o alltför genomskinligt bleka kind,

och är du den som till ett helt församlar
tid, kärlek, vissnande och klagoljud
-då är det efter dig jag famlar
och dig jag söker överallt, min Gud.

(Ur diktsamlingen "Flöjter ur ödsligheten" 1941)

Men det är en "Gud" som uppstår till liv genom lidandet, med oss, med sin skapelse.

2018-08-03 @ 15:42:00 Permalink Andevärlden Kommentarer (0) Trackbacks ()

Kerubteologi del 3: Om översättningen av det grekiska ordet "zoon" och om urfolks förhållande till djur

Jag har tidigare här på bloggen hävdat att Uppenbarelsebokens fjärde och femte kapitel är Bibelns centrum. Jag skulle vilja gå vidare och säga att beskrivningen av Guds tron är dessa kapitels centrum. Men tronen har vad kanske många fundamentalister inte vill ha där; djur. Fem djur upptar tronen och bär upp Jahve. Fyra djurliknande keruber och ett slaktat Lamm. Gud kan man inte se, även om hans framträdande beskrivs med hjälp av ädelstenar. Men de man kan se, det är djur.

Djur, som har varit så förtryckta i civilisationen! Här häpnar man och förundras över Bibelns radikalitet. Djur får den mest upphöjda position som är möjlig att få som skapad varelse, de som bär upp Jahves tron. Och Guds inkarnation på jorden är ett Lamm, en mänsklig varelse som blivit ett med Gamla Testamentets offerlamm.

Varför har detta inte fått en mer framträdande plats i kristen teologi? Djuren borde skattas mycket högt p.g.a. detta! Men det finns en orsak. Och det är att man skamligt dolt vad de fyra keruberna är för slags varelser genom att inte kalla dem djur, utan "levande varelser" (Nya Levande Bibeln), "varelser" (Bibel 2000 och Svenska Folkbibeln) eller "väsenden" (1917 års övers.) *. Detta trots att det grekiska ordet som översätts med dessa döljande ord är "zoon", och detta ord har använts för ordet djur på grekiska ända in i vår tid, vårt "zoo" kommer från det ordet, och "zoologi" betyder "läran om djur". På alla andra ställen i Nya Testamentet förutom Uppenbarelseboken i Bibeln brukar alla biblar översätta "zoon" med djur (se här), men inte just när det gäller keruberna i Uppenbarelseboken? Varför? (man ser ju av kerubernas utseende att de är djur!) Jo, kyrkan ser ner på djuren, de passar inte som uppbärare av Jahves tron. Den vill inte heller beblanda sig med hedendomen, som ofta har djurgudar och gudar som är hälften djur och hälften människor. Kyrkan kallar inte keruberna för djur, men när Antikrist/Babylon ska kallas något, då kallas han "vilddjuret" istället för "odjuret" - det senare är en sannare översättning! Dubbel skändning av djuren! Helt upp och ner! När Bibeln upphöjer djuren, skändar kyrkan dem genom att kalla dem för något annat än djur, och när Bibeln vill skända Babylon och Antikrist och kalla dem "odjuret", då kallar kyrkan dem för "vilddjuret" istället för odjuret (odjuret är ett o-djur, ett icke-djur), något som skändar de vilda djuren i skogen något ofantligt! Något är riktigt ruttet här.

Det heligaste stället i Bibeln, Bibelns centrum, är skändat och förvrängt genom förakt för naturen, Guds ljuva skapelse. Tänk hur mycket djurplågeri som skulle ha förhindrats om kyrkan skrivit "djur" istället för "väsende" och "varelse" (och kallat Antikrist/Babylon för odjuret istället för vilddjuret). Och om kyrkan hade sagt med N.P. Wetterlund att det bor en sådan där tronkerub i varje djurs innersta, en varelse som bär upp Guds tron.

Ja, kanske kyrkan inte hade föraktat människans djurnatur så djupt som den gjort, om det inte var för dessa översättningstabbar. Föraktat den med celibat och naturvidrig självplågeriasketism. Ty en av dessa kerubdjur var ju en människa. Även vi bär på en kerub i vårt innersta. Innerst inne är vi paradisiska djur, bakom fasaden av civilisation, men detta är tydligen något att skämmas över.

Det är underligt att jämföra detta kyrkans förakt för djur, som genomträngt hela civilisationen, även många ateister, (och som gör att vi kan plåga minkar genom att hålla dem i små burar på livstid), med urfolkens och schamanernas syn på djur. Faktum är att indianer i Nordamerika har örn- och buffeldanser där de försätter sig trance för att bli ett med de djur vars djurhamnar de dansar i. Och schamaner har totemdjur, kraftdjur, som är djurandar från andevärlden som de har som sina guider och hjälpandar bl.a. i botandet och för sina resor i andevärlden. De har även djurgudar.

Men detta förhållande till djur rimmar med hela urfolkslivsstilen, där man vördar djuren och uppkallar sina barn efter dem, som t.ex. "Bear heart" och "Hjortfot", där man offrar till djurens andar och djurgudarna för att blidka dom när man har jagat och dödat ett djur, ja där djuren anses ha andar som lever vidare efter döden. Kyrkan har istället genom historien ofta förklarat att djuren inte ens har själar, än mindre andar som lever vidare efter döden. En katolsk präst sade till mig i Spanien 2011 att "Djuren är inte personer" när jag försökte få honom att hjälpa mig att stoppa djurplågeri i byn Orgiva i Spanien. I mina öron lät det som hädelse. Filosofen René Descartes på 1600-talet hädade också, han sade att djuren var själlösa maskiner som varken kunde tänka eller lida (se Wikipedia-artikel om detta här). Och hans åsikter här har haft oerhört stort inflytande på inställningen till djuren. Och han räknas som en stor filosof som alla filosofer pratar om!

Ju längre tillbaka man går i historien, desto vanligare var djurgudar och djuränglar, i alla religioner, även kristendomen, och att keruberna har en så framträdande plats i Bibeln kommer väl av att den är en så gammal religion, att djuren "hunnit komma med", så att säga, innan den andliga döden satte in. Idag har de kristnas änglar vingar; fågelmänniskor, en avlägsen klang av djuränglarna, keruberna, som hade sex vingar, mer lika insekter med två par vingar än fåglar.

Ja, jag föreställer mig liksom att de änglar som stöter i basunen (likt änglarna i Uppenbarelseboken) i vår tids apokalyps är insektänglar, tänk på vad tidningarna skrivit om insektdöden, och vilka domedagsstämningar det har väckt (se vad jag skrivit om detta här).

Ja, i fängelset i Serbien var det små insekter som fungerade som änglar som väckte mig och de andra fångarna i cellen symboliskt med "basunstötar". Mycket av min kerubteologi föddes där och då, bl.a. min teologi kring översättningen av "zoon".

* Den gamla King James bibeln på engelska, översätter dock "zoon" i Upp. kap. 4 med "beast", men de flesta andra engelska översättningarna har inte "djur" där, inte ens så bokstavstrogna översättningar som "Youngs literal translation".

2018-08-07 @ 10:03:00 Permalink Askes Kommentarer (0) Trackbacks ()

Dikten "Kerub" av Karin Boye

Också du, som våndas under allas klander,
också du är kallad till din plats bland keruberna –
med lejonfötter, med solvingar,
med vördnadsbjudande människohuvud:
djur-ängel.
De ropar efter dig: ”Oren, oren!”
Därför att de aldrig drabbades av renhet.
Låga, samla dina gnistor ur vråarna,
ässjan väntar, och hammaren som smider dig till
blixt
skall lära dig blixtens snabba renhet
och ditt namn bland keruberna.

(Karin Boye)

(förmedlad av filosofen Hugo Strandberg vid Åbo Akademi)

2018-07-23 @ 14:53:00 Permalink Dikter och sånger Kommentarer (0)
Trackbacks ()